

1. 2005-07-10: Έκδοση 1.0, Σίμος Ξενιτέλλης, αρχική μορφή
2. 2005-07-11: Έκδοση 1.1, Πιστιόλης Κώστας
3. 2005-07-11: Έκδοση 1.2, Σίμος Ξενιτέλλης, αποδοχή των αλλαγών του Κώστα, νέα τμήματα
4. ...

Χρήση πολυτονικού σε Linux

Περίληψη

Οι εκδόσεις του Linux υποστηρίζουν το γράψιμο ελληνικών (μονοτονικό και πολυτονικό). Πρόσφατα έγινε μια βελτίωση της λειτουργίας υποστήριξης πολυτονικού με αναδιάταξη των πλήκτρων για την γραφή. Το κείμενο αυτό περιλαμβάνει τις αλλαγές αυτές. Η διανομή σας του Linux που έχει εκδοθεί μετά τον Οκτώβριο 2005 πρέπει να περιλαμβάνει το ανανεωμένο σύστημα που περιγράφουμε εδώ.

Βασικές πληροφορίες

Για να μπορέσετε να γράψετε στο πολυτονικό, πρέπει να ενεργοποιήσετε την υποστήριξη γραφής πολυτονικού. Παρακαλούμε δείτε το εγχειρίδιο της διανομής σας.

Ακόμα, πρέπει να έχετε εγκαταστήσει ελληνικές πολυτονικές γραμματοσειρές. Προτείνουμε την εγκατάσταση των γραμματοσειρών MgOpen, <http://www.ellak.gr/fonts/mgopen/>. Από τις 4 οικογένειες γραμματοσειρών, η MgOpenCanonica υποστηρίζει σε μεγάλο βαθμό τους απαραίτητους χαρακτήρες για το πολυτονικό σύστημα. Το κείμενο αυτό είναι γραμμένο με την γραμματοσειρά αυτή.

Γενικά πάντως, προκειμένου για πολυτονικά ελληνικά, πρέπει να χρησιμοποιείται κάποια γραμματοσειρά η οποία να έχει την οξεία ως τονικό σημάδι, καθώς υπάρχουν γραμματοσειρές (που αρχικά σχεδιάστηκαν για μονοτονικό) που έχουν μια κάθετη γραμμή ως τόνο.

Πίνακας Συνδυασμών Α για γραφή πολυτονικού

Αποτέλεσμα	Συνδυασμός πλήκτρων	Ισχύει για...
Τόνος/Οξεία ´	Νεκρό πλήκτρο (;) + φωνήεν	Όλα τα φωνήεντα: á é ή í ύ ό ώ
Διαλυτικά ¨	Νεκρό πλήκτρο (:) + φωνήεν	Τα φωνήεντα: ï ü
Άνω τελεία ·	Νεκρό πλήκτρο (;) + (.)	
Περισπωμένη ~	Νεκρό πλήκτρο (f) + φωνήεν	Τα φωνήεντα: ã ñ ι ù ð
Υπογεγραμμένη ,	Νεκρό πλήκτρο (z) + φωνήεν	Τα φωνήεντα: α η ω
Ψιλή ˘	Νεκρό πλήκτρο (') + φωνήεν/ρ πεζό	Όλα τα φωνήεντα και το πεζό ρ: á è ή í ù ό ώ ρ
Δασεία ˆ	Νεκρό πλήκτρο (“) + φωνήεν/ρ	Όλα τα φωνήεντα και ρ: á è ή í ù ό ώ ρ
Βαρεία `	Νεκρό πλήκτρο (/) + φωνήεν	Όλα τα φωνήεντα: à è ή ì ù ò ð
Μακρόν ¯	Νεκρό πλήκτρο (l) + φωνήεν	Τα φωνήεντα: ā ī ū
Βραχύ ˘	Νεκρό πλήκτρο (y) + φωνήεν	Τα φωνήεντα: ä ĩ ů
Ανεξάρτητα σύμβολα ˆ ˘ ˙ ˚ ˛ ˜ ˝	Νεκρό πλήκτρο (; / [' " { :]) + κενό	Τα αντίστοιχα σύμβολα: ˆ ˘ ˙ ˚ ˛ ˜ ˝

Σε κάθε γράμμα μπορούν να συνδυαστούν ένας τόνος (οξεία, βαρεία ή περισπωμένη), ένα πνεύμα (ψιλή ή δασεία) και υπογεγραμμένη, για την παραγωγή του τελικού συμβόλου, εφόσον βέβαια τα συγκεκριμένα σύμβολα είναι επιτρεπτά στο γράμμα. Τα νεκρά πλήκτρα μπορούν να πατηθούν με οποιαδήποτε σειρά (μόνο μια φορά το καθένα).

Πίνακας δυνατών συνδυασμών

Συνδυασμός	Αποτέλεσμα
Οξεία + Διαλυτικά “	ί ύ
...	...

Πίνακας γραφής ειδικών συμβόλων

Αποτέλεσμα	Συνδυασμός πλήκτρων	Σχόλια
Σαμπί Š š	Νεκρό πλήκτρο (;) + Ππ	Κεφαλαίο και πεζό
Κόππα ž ž	Νεκρό πλήκτρο (;) + Κκ	Κεφαλαίο και πεζό
Αρχαϊκό κόππα ??????	Νεκρό πλήκτρο (;) + Ρρ	Κεφαλαίο και πεζό
Δίγαμμα Ff	Νεκρό πλήκτρο (;) + Φφ	Κεφαλαίο και πεζό
Στ Ç ç	Νεκρό πλήκτρο (;) + Σσ	Κεφαλαίο και πεζό
Γιοτ j	Νεκρό πλήκτρο (;) + Γγ	Ενιαίο κεφαλαίο και πεζό
Δεξιά κεραία ´	Νεκρό πλήκτρο (;) + q	Προσοχή, δεν ισχύει το Caps Lock
Αριστερή κεραία ,	Νεκρό πλήκτρο (;) + Q	Προσοχή, δεν ισχύει το Caps Lock

Παρατηρήσεις

1. Το πληκτρολόγιο μπορεί να το χρησιμοποιήσει άνετα κάποιος που έχει συνηθίσει με γραφομηχανή, Windows, ή το σύστημα Magenta. Τα βασικά πλήκτρα (ψιλή, δασεία, οξεία, περισπωμένη, διαλυτικά) είναι στην ίδια θέση εκτός από τη βαρεία (που είναι συνήθως στο] αλλά την έβαλα στο / που είναι πιο βολικό και η θέση είναι τώρα άδεια). Σε όλα τα ανωτέρω πληκτρολόγια το /? έχει τους συνδυασμούς ψιλή-οξεία, δασεία-οξεία, αλλά είναι πολύ εύκολο (και καλύτερο) να μάθει κάποιος να πατήσει <ψιλή> + <οξεία> + φωνήεν για το ίδιο αποτέλεσμα, αφού τα βασικά πλήκτρα έχουν την ίδια θέση. Αντίθετα, στο τρέχον el(polytonic δεν ισχύει αυτός, οπότε κάποιος πρέπει να ξαναμάθει όλα τα πλήκτρα.
2. Είναι συμβατό με το μονοτονικό στον τόνο, τα διαλυτικά και την άνω τελεία.

Διαθέσιμες γραμματοσειρές

Οι παρακάτω γραμματοσειρές υποστηρίζουν σε μεγάλο βαθμό τους χαρακτήρες για το πολυτονικό σύστημα, και διατίθενται με άδεια συμβατή με το ελεύθερο λογισμικό / λογισμικού ανοιχτού κώδικα.

1. MgOpenCanonica, διαθέσιμη από <http://www.ellak.gr/fonts/mgopen/>
2. FreeFonts, διαθέσιμες από <http://packages.debian.org/unstable/x11/ttf-freefont.html>
3. ???

Οι παρακάτω γραμματοσειρές υποστηρίζουν σε μεγάλο βαθμό τους χαρακτήρες για το πολυτονικό σύστημα, διατίθενται όμως με άδεια που επιβάλλει κάποιους περιορισμούς σε σχέση με το ελεύθερο λογισμικό / λογισμικού ανοιχτού κώδικα.

1. jGaramond, διαθέσιμη από <http://www.janthor.de/jGaramond/>
2. Titus Cyberbit, διαθέσιμη από <http://titus.fkidg1.uni-frankfurt.de/unicode/tituut.asp>
3. Code200x, διαθέσιμες από <http://home.att.net/~jameskass/>
4. ???

Επικοινωνία

Μπορείτε να επικοινωνήσετε για θέματα γραφής πολυτονικού στη λίστα συνδρομητών i18ngr, στην τοποθεσία <http://lists.hellug.gr/mailman/listinfo/i18ngr/>

Ευχαριστίες

Βασίλης Βασαίτης, Αλέξανδρος Διαμαντίδης, Κωνσταντίνος Πιστιόλης, Σίμος Ξενιτέλλης, <προσθέστε εδώ>...